

**KONSOLIDERAD VERSION
AV FÖRDRAGET
OM EUROPEISKA UNIONEN**

INNEHÅLL

I. FÖRDRAGSTEXT	<i>Sida</i>
Ingress	9
Avdelning I – Gemensamma bestämmelser	10
Avdelning II – Bestämmelser om ändring av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att upprätta Europeiska gemenskapen	13
Avdelning III – Bestämmelser om ändring av Fördraget om upprättandet av kol- och stålgemenskapen	13
Avdelning IV – Bestämmelser om ändring av Fördraget om upprättandet av atomenergigemenskapen	13
Avdelning V – Bestämmelser om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik	13
Avdelning VI – Bestämmelser om polissamarbete och straffrättsligt samarbete	21
Avdelning VII – Bestämmelser om ett närmare samarbete	28
Avdelning VIII – Slutbestämmelser	30
II. PROTOKOLL (texten återges inte här förutom de fyra protokoll som antogs av regeringskonferensen i Nice (sist i denna utgåva)) (*)	
Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen	
— Protokoll (nr 1) om artikel 17 i Fördraget om Europeiska unionen (1997)	
Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen	
— Protokoll (nr 2) om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar (1997)	
— Protokoll (nr 3) om tillämpning av vissa inslag i artikel 14 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på Förenade kungariket och Irland (1997)	
— Protokoll (nr 4) om Förenade kungarikets och Irlands ställning (1997)	
— Protokoll (nr 5) om Danmarks ställning (1997)	
Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen, Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen	
— Protokoll (nr 6) om domstolens stadga (2001) (texten återges nedan)	
— Protokoll (nr 7) fogat till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna (1992)	
— Protokoll (nr 8) om lokalisering av säten för Europeiska gemenskapernas institutioner och vissa av deras organ och enheter samt för Europol (1997)	
— Protokoll (nr 9) om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen (1997)	
— Protokoll (nr 10) om utvidgningen av Europeiska unionen (2001) (texten återges nedan)	

(*) För texten till de protokoll som antogs vid tidigare regeringskonferenser, före Nice, hänvisas läsaren till sidan 355 och följande i traktatsamlingen, band I, del I, 1999 års utgåva, utgiven av Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, ISBN 92-824-1668-2.

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV DANMARK, FÖRBUNDSREPUBLICEN TYSKLANDS PRESIDENT, HELLENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT, HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SPANIEN, FRANSKA REPUBLIKENS PRESIDENT, IRLANDS PRESIDENT, ITALIENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT, HANS KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGEN AV LUXEMBURG, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA, PORTUGISKA REPUBLIKENS PRESIDENT, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRIANNIEN OCH NORDIRLAND,

SOM ÄR BESLUTNA att övergå till en ny fas i den europeiska integrationsprocess som inleddes med upprättandet av Europeiska gemenskaperna,

SOM ERINRAR OM den historiska betydelsen av att delningen av den europeiska kontinenten har upphört och behovet av att skapa en fast grundval för uppbyggnaden av det framtida Europa,

SOM BEKRÄFTAR den vikt som de fäster vid principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt vid rättsstatsprincipen,

SOM BEKRÄFTAR den vikt som de fäster vid de grundläggande sociala rättigheterna såsom dessa fastställs i den europeiska sociala stadgan, som undertecknades i Turin den 18 oktober 1961, och i 1989 års gemenskapsstadga om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter,

SOM ÖNSKAR stärka solidariteten mellan sina folk samtidigt som de respekterar deras historia, kultur och traditioner,

SOM ÖNSKAR ytterligare stärka institutionernas demokratiska karaktär och effektivitet för att sätta dessa i stånd att inom en gemensam institutionell ram bättre fullgöra de uppgifter som har anförtrotts dem,

SOM HAR FÖRESATT SIG att stärka och uppnå en konvergens mellan ekonomierna i sina länder samt att upprätta en ekonomisk och monetär union som i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag omfattar en gemensam och stabil valuta,

SOM ÄR BESLUTNA att med beaktande av principen om en hållbar utveckling och inom ramen för en förverkligad inre marknad, en ökad sammanhållning och ett förbättrat miljöskydd främja ekonomiska och sociala framsteg för sina folk samt att genomföra en politik som säkerställer att framsteg i fråga om ekonomisk integration åtföljs av motsvarande framsteg på andra områden.

SOM HAR FÖRESATT SIG att införa ett gemensamt unionsmedborgarskap för medborgarna i sina länder,

SOM HAR FÖRESATT SIG att genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, vilken omfattar den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som i enlighet med bestämmelserna i artikel 17 skulle kunna leda till ett gemensamt försvar, och därmed stärka den europeiska identiteten och självständigheten i syfte att främja fred, säkerhet och framsteg i Europa och övriga delar av världen,

SOM HAR FÖRESATT SIG att underlätta fri rörlighet för personer, samtidigt som säkerheten och tryggheten för deras folk säkerställs, genom att upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag,

SOM HAR FÖRESATT SIG att fortsätta processen för att skapa en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken, där besluten fattas så nära medborgarna som möjligt i enlighet med subsidiaritetsprincipen,

SOM BEAKTAR de ytterligare steg som skall tas för att föra den europeiska integrationen framåt,

HAR BESLUTAT att upprätta en europeisk union och har för detta ändamål som befullmäktigade utsett

(förteckningen över befullmäktigade återges inte här)

SOM, sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form, har enats om följande:

AVDELNING I

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Genom detta fördrag upprättar de HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA mellan sig en EUROPEISK UNION, härefter kallad "unionen".

Detta fördrag markerar en ny fas i processen för att skapa en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken, där besluten skall fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt.

Unionen skall grundas på Europeiska gemenskaperna samt den politik och de samarbetsformer som införs genom detta fördrag. Unionen skall ha till uppgift att på ett konsekvent och solidariskt sätt organisera förbindelserna mellan medlemsstaterna och mellan deras folk.

Artikel 2

Unionen skall ha som mål att

- främja ekonomiska och sociala framsteg och en hög sysselsättningsnivå och att uppnå en väl avvägd och hållbar utveckling, särskilt genom att skapa ett område utan inre gränser, genom att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen och genom att upprätta en ekonomisk och monetär union som på sikt skall omfatta en gemensam valuta i överensstämmelse med bestämmelserna i detta fördrag,
- hävda sin identitet i internationella sammanhang, särskilt genom att genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, vilken omfattar den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som i enlighet med bestämmelserna i artikel 17 skulle kunna leda till ett gemensamt försvar,
- stärka skyddet av medlemsstaternas medborgares rättigheter och intressen genom att införa ett unionsmedborgarskap,

- bevara och utveckla unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer garanteras samtidigt som lämpliga åtgärder vidtas avseende kontroller vid yttre gränser, asyl, invandring och förebyggande och bekämpande av brottslighet,
- fullt ut upprätthålla gemenskapens regelverk och bygga ut det samt att därvid överväga i vilken utsträckning den politik och de samarbetsformer som införs genom detta fördrag kan behöva revideras för att säkerställa effektiviteten hos gemenskapens mekanismer och institutioner.

Unionens mål skall uppnås i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag och i överensstämmelse med de villkor och den tidsplan som fastställs i fördraget samt med beaktande av subsidiaritetsprincipen, såsom denna definieras i artikel 5 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Artikel 3

Unionen skall ha en gemensam institutionell ram, som skall säkerställa konsekvens och kontinuitet i verksamheten för att nå dess mål samtidigt som gemenskapens regelverk följs och byggs ut.

Unionen skall särskilt säkerställa att den genomgående handlar samstämmigt i relationerna med omvärlden inom ramen för sin utrikes- och säkerhetspolitik, ekonomiska politik och biståndspolitik. Rådet och kommissionen skall ansvara för sådan samstämmighet och samarbeta i detta syfte. De skall var och en inom ramen för sina befogenheter svara för att denna politik genomförs.

Artikel 4

Europeiska rådet skall ge unionen de impulser som behövs för dess utveckling och fastställa allmänna politiska riktlinjer för denna utveckling.

Europeiska rådet skall bestå av medlemsstaternas stats- eller regeringschefer samt kommissionens ordförande. Dessa skall biträdas av medlemsstaternas utrikesministrar och en medlem av kommissionen. Europeiska rådet skall sammanträda minst två gånger om året under ordförandeskap av stats- eller regeringschefen i den medlemsstat som innehar ordförandeskapet i rådet.

Europeiska rådet skall förelägga Europaparlamentet en rapport efter varje sammanträde samt en skriftlig årsrapport om unionens framsteg.

Artikel 5

Europaparlamentet, rådet, kommissionen, domstolen och revisionsrätten skall utöva sina befogenheter på de villkor och för de syften som har fastställts dels genom bestämmelserna i fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och i senare fördrag och rättsakter om ändring eller komplettering av dessa fördrag och dels genom de övriga bestämmelserna i det här fördraget.

Artikel 6

1. Unionen bygger på principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt på rättsstatsprincipen, vilka principer är gemensamma för medlemsstaterna.

2. Unionen skall som allmänna principer för gemenskapsrätten respektera de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner.
3. Unionen skall respektera den nationella identiteten hos sina medlemsstater.
4. Unionen skall se till att den har de medel som den behöver för att nå sina mål och genomföra sin politik.

Artikel 7 (*)

1. Rådet får på motiverat förslag från en tredjedel av medlemsstaterna, från Europaparlamentet eller från kommissionen med en majoritet på fyra femtedelar av sina medlemmar och efter Europaparlamentets samtycke slå fast att det finns en klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter principer som anges i artikel 6.1 och lämna lämpliga rekommendationer till denna stat. Innan detta slås fast skall rådet höra den berörda medlemsstaten och får enligt samma förfarande anmoda oberoende personer att inom rimlig tid lägga fram en rapport om situationen i den berörda medlemsstaten.

Rådet skall regelbundet kontrollera om de skäl som har lett till ett sådant fastslående fortfarande äger giltighet.

2. Rådet, som skall sammanträda på statschefs- eller regeringschefs nivå, får på förslag från en tredjedel av medlemsstaterna eller från kommissionen och efter Europaparlamentets samtycke, samt efter att ha uppmanat den ifrågavarande medlemsstatens regering att framföra sina synpunkter, enhälligt slå fast att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel 6.1.

3. När ett fastslående enligt punkt 2 har gjorts får rådet, som skall fatta beslut med kvalificerad majoritet, besluta om att tillfälligt upphäva vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har till följd av tillämpningen av detta fördrag, inbegripet rösträtten i rådet för företrädaren för den medlemsstatens regering. Rådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Den ifrågavarande medlemsstatens skyldigheter enligt detta fördrag skall under alla omständigheter fortsätta att vara bindande för den staten.

4. Rådet får senare med kvalificerad majoritet besluta om att ändra eller återkalla åtgärder som har vidtagits enligt punkt 3, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.

5. Vid tillämpningen av denna artikel skall rådet fatta beslut utan att beakta rösten från företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering. Att personligen närvarande eller företrädade medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut som avses i punkt 2 antas. En kvalificerad majoritet skall anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

(*) Artikel 7 ändrad genom Nicefördraget.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 3 tillfälligt inte får utövas.

6. Vid tillämpningen av punkterna 1 och 2 skall Europaparlamentet fatta beslut med två tredjedelar av de avgivna rösterna, vilka skall representera en majoritet av dess ledamöter.

AVDELNING II

BESTÄMMELSER OM ÄNDRING AV FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA EKONOMISKA GEMENSKAPEN I SYFTE ATT UPPRÄTTA EUROPEISKA GEMENSKAPEN

Artikel 8

(återges ej här)

AVDELNING III

BESTÄMMELSER OM ÄNDRING AV FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA KOL- OCH STÅLGEMENSKAPEN

Artikel 9

(återges ej här)

AVDELNING IV

BESTÄMMELSER OM ÄNDRING AV FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA ATOMENERGIGEMENSKAPEN

Artikel 10

(återges ej här)

AVDELNING V

BESTÄMMELSER OM EN GEMENSAM UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITIK

Artikel 11

1. Unionen skall fastställa och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som omfattar alla områden inom utrikes- och säkerhetspolitiken och som skall ha som mål att

- skydda unionens gemensamma värden, grundläggande intressen, oavhängighet och integritet i överensstämmelse med grundsatserna i Förenta nationernas stadga,
- på alla sätt stärka unionens säkerhet,

- bevara freden och stärka den internationella säkerheten i enlighet med grundsatserna i Förenta nationernas stadga samt i enlighet med principerna i Helsingforsavtalets slutakt och målen i Parisstadgan, inbegripet de som gäller yttre gränser,
 - främja det internationella samarbetet,
 - utveckla och befästa demokratin och rättsstatsprincipen samt respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
2. Medlemsstaterna skall aktivt och förbehållslöst stödja unionens utrikes- och säkerhetspolitik i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet.

Medlemsstaterna skall arbeta tillsammans för att förstärka och utveckla sin ömsesidiga politiska solidaritet. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller kan minska dess effektivitet som en sammanhållande kraft i de internationella relationerna.

Rådet skall säkerställa att dessa principer följs.

Artikel 12

Unionen skall sträva efter att förverkliga de mål som anges i artikel 11 genom att

- bestämma principerna och de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken,
- besluta om gemensamma strategier,
- besluta om gemensamma åtgärder,
- anta gemensamma ståndpunkter,
- stärka det systematiska samarbetet mellan medlemsstaterna om deras politik.

Artikel 13

1. Europeiska rådet skall bestämma principerna och de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inklusive för frågor som har försvarsmässiga konsekvenser.
2. Europeiska rådet skall besluta om gemensamma strategier som skall genomföras av unionen på områden där medlemsstaterna har viktiga gemensamma intressen.

I de gemensamma strategierna skall anges dessas mål och varaktighet samt de medel som unionen och medlemsstaterna skall ställa till förfogande.

3. Rådet skall fatta de beslut som behövs för att fastställa och genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken på grundval av de allmänna riktlinjer som Europeiska rådet har antagit.

Rådet skall rekommendera Europeiska rådet gemensamma strategier och genomföra dessa, särskilt genom att besluta om gemensamma åtgärder och anta gemensamma ståndpunkter.

Rådet skall säkerställa enhetlighet, konsekvens och effektivitet i unionens handlande.

Artikel 14

1. Rådet skall besluta om gemensamma åtgärder. De gemensamma åtgärderna skall avse specifika situationer där operativa insatser från unionens sida anses nödvändiga. De skall ange mål, omfattning, de medel som skall ställas till unionens förfogande, vid behov varaktighet, samt på vilka villkor de skall genomföras.
2. Om förhållandena ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse för en fråga som är föremål för en gemensam åtgärd, skall rådet se över principerna och målen för åtgärden och fatta de nödvändiga besluten. Så länge rådet inte har fattat beslut skall den gemensamma åtgärden bestå.
3. Gemensamma åtgärder skall vara förpliktande för medlemsstaterna vid deras ställningstaganden och handlande.
4. Rådet får anmoda kommissionen att förelägga rådet lämpliga förslag i frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken för att säkerställa genomförandet av en gemensam åtgärd.
5. Information skall lämnas om varje nationellt ställningstagande eller nationell åtgärd som planeras inom ramen för en gemensam åtgärd; informationen skall lämnas i så god tid att föregående samråd kan ske inom rådet om det behövs. Skyldigheten att lämna förhandsinformation skall inte gälla åtgärder som endast innebär att beslut av rådet förs över till nationell nivå.
6. Om förändringar i situationen gör det absolut nödvändigt och i brist på beslut av rådet får medlemsstaterna med beaktande av de allmänna målen för den gemensamma åtgärden vidta de brådskande åtgärder som behövs. De berörda medlemsstaterna skall genast underrätta rådet om sådana åtgärder.
7. Om genomförandet av en gemensam åtgärd medför allvarliga svårigheter för en medlemsstat, skall denna lägga fram saken för rådet som skall överväga frågan och söka lämpliga lösningar. Sådana lösningar får inte strida mot målen för den gemensamma åtgärden eller minska dennas effektivitet.

Artikel 15

Rådet skall anta gemensamma ståndpunkter. Dessa skall ange unionens inställning till en särskild fråga av geografisk eller tematisk karaktär. Medlemsstaterna skall se till att deras nationella politik överensstämmer med de gemensamma ståndpunkterna.

Artikel 16

Medlemsstaterna skall informera och samråda med varandra inom rådet om alla utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av allmänt intresse för att säkerställa att unionens inflytande utövas så effektivt som möjligt genom ett konvergent uppträdande.

Artikel 17 (*)

1. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla frågor som gäller unionens säkerhet, inklusive den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som skulle kunna leda till ett gemensamt försvar, om Europeiska rådet beslutar det. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Unionens politik enligt denna artikel skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik och den skall respektera de förpliktelser som vissa medlemsstater, som anser att deras gemensamma försvar förverkligas genom Atlantpaksorganisationen (Nato), har enligt Nordatlantiska fördraget och vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen.

Den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik skall, på det sätt som medlemsstaterna anser lämpligt, stödjas av samarbete mellan dem på krigsmaterielområdet.

2. De frågor som avses i denna artikel skall omfatta humanitära insatser och räddningsinsatser, fredsbevarande insatser och insatser med stridskrafter vid krishantering, inklusive fredsskapande åtgärder.

3. Sådana beslut som har försvarsmässiga konsekvenser och som behandlas i denna artikel skall fattas utan att det påverkar den politik och de förpliktelser som avses i punkt 1 andra stycket.

4. Bestämmelserna i denna artikel skall inte hindra utvecklingen av ett närmare samarbete mellan två eller flera medlemsstater på bilateral nivå inom ramen för Västuropeiska unionen (VEU) och Nato, förutsatt att ett sådant samarbete inte strider mot eller hindrar det samarbete som föreskrivs i denna avdelning.

5. För att främja målen i denna artikel kommer bestämmelserna i denna artikel att ses över i enlighet med artikel 48.

Artikel 18

1. Ordförandelandet skall företräda unionen i frågor som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

2. Ordförandelandet skall ansvara för att beslut som fattas enligt denna avdelning genomförs; i den egenskapen skall det därför i princip uttrycka unionens ståndpunkt inom internationella organisationer och vid internationella konferenser.

3. Ordförandelandet skall biträdas av rådets generalsekreterare, som skall fungera som hög representant när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

4. Kommissionen skall fullt ut medverka i de uppgifter som avses i punkterna 1 och 2. Ordförandelandet skall när det gäller dessa uppgifter vid behov biträdas av den medlemsstat som står närmast i tur att utöva ordförandeskapet.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

5. Rådet får när det anser det nödvändigt utse en särskild representant som skall ha mandat för särskilda politiska frågor.

Artikel 19

1. Medlemsstaterna skall samordna sitt uppträdande inom internationella organisationer och vid internationella konferenser. De skall där hävda de gemensamma ståndpunkterna.

Inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar skall de deltagande medlemsstaterna hävda de gemensamma ståndpunkterna.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 och artikel 14.3 skall de medlemsstater som är företrädare inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar hålla de senare informerade om alla frågor som är av gemensamt intresse.

Medlemsstater som också är medlemmar av Förenta nationernas säkerhetsråd skall samråda med varandra och hålla övriga medlemsstater fullt informerade. Medlemsstater som är permanenta medlemmar av säkerhetsrådet skall då de fullgör sina uppgifter se till att unionens ståndpunkter och intressen tillvaratas, dock utan att detta skall påverka deras ansvar enligt bestämmelserna i Förenta nationernas stadga.

Artikel 20

Medlemsstaternas diplomatiska och konsulära myndigheter och kommissionens delegationer i tredje land och vid internationella konferenser samt deras representationer vid internationella organisationer skall samarbeta för att säkerställa att av rådet beslutade gemensamma ståndpunkter och gemensamma åtgärder följs och genomförs.

De skall intensifiera samarbetet genom att utbyta information, göra gemensamma bedömningar och bidra till att genomföra de bestämmelser som avses i artikel 20 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Artikel 21

Ordförandelandet skall höra Europaparlamentet om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valmöjligheterna när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och se till att vederbörlig hänsyn tas till Europaparlamentets synpunkter. Ordförandeskapet och kommissionen skall regelbundet hålla Europaparlamentet informerat om utvecklingen av unionens utrikes- och säkerhetspolitik.

Europaparlamentet får ställa frågor eller avge rekommendationer till rådet. En gång om året skall Europaparlamentet hålla en debatt om de framsteg som har gjorts för att genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Artikel 22

1. Varje medlemsstat eller kommissionen får hänskjuta frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken till rådet och lägga fram förslag för rådet.

2. I sådana fall som kräver ett snabbt beslut skall ordförandelandet på eget initiativ eller på begäran av kommissionen eller en medlemsstat kalla till ett extra rådssammanträde inom fyrtioåtta timmar eller, i en nödsituation, inom kortare tid.

Artikel 23 (*)

1. Beslut enligt denna avdelning fattas enhälligt av rådet. Att personligen närvarande eller företrädna medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut fattas.

En rådsmedlem som avstår från att rösta får motivera sitt avstående genom att avge en formell förklaring enligt detta stycke. Om så sker skall rådsmedlemmen inte vara skyldig att tillämpa beslutet men skall godta att beslutet är förpliktande för unionen. Den berörda medlemsstaten skall i en anda av ömsesidig solidaritet avhålla sig från varje handling som skulle kunna strida mot eller hindra en unionshandling på grundval av det beslutet, och de andra medlemsstaterna skall respektera dess ståndpunkt. Om de rådsmedlemmar som på detta sätt motiverar sitt avstående företräder mer än en tredjedel av rösterna, vägda i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, skall beslutet inte fattas.

2. Rådet skall med avvikelse från bestämmelserna i punkt 1 med kvalificerad majoritet

- besluta om gemensamma åtgärder, anta gemensamma ståndpunkter eller fatta andra beslut på grundval av en gemensam strategi,
- besluta om genomförande av en gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt,
- utse en särskild representant i enlighet med artikel 18.5.

Om en rådsmedlem förklarar att denne av viktiga och uttalade skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig antagandet av ett beslut som skall fattas med kvalificerad majoritet, skall omröstning inte ske. Rådet får med kvalificerad majoritet begära att frågan skall hänskjutas till Europeiska rådet för enhälligt beslut.

Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Rådets beslut skall fattas med minst 62 röster från minst 10 medlemmar (**).

Denna punkt skall inte tillämpas på beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

3. I procedurfrågor skall rådet fatta beslut med en majoritet av sina medlemmar.

Artikel 24 (*)

1. När det är nödvändigt att ingå ett avtal med en eller flera stater eller internationella organisationer för att genomföra denna avdelning får rådet bemyndiga ordförandelandet, som om det är lämpligt skall biträdas av kommissionen, att inleda förhandlingar i detta syfte. Sådana avtal skall ingås av rådet efter rekommendation av ordförandelandet.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

(**) Detta stycke kommer att ändras den 1 januari 2005 i enlighet med protokollet om utvidgningen av Europeiska unionen (se bilagan).

2. Rådet skall besluta enhälligt när avtalet avser en fråga där enhällighet krävs för att fatta interna beslut.
3. När avtalet syftar till att genomföra en gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt skall rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet i enlighet med artikel 23.2.
4. Bestämmelserna i denna artikel skall också gälla frågor som omfattas av avdelning VI. När ett avtal avser en fråga där kvalificerad majoritet krävs för antagande av interna beslut eller åtgärder skall rådet besluta med kvalificerad majoritet i enlighet med artikel 34.3.
5. Ett avtal skall inte vara bindande för en medlemsstat vars företrädare i rådet förklarar att medlemsstaten måste uppfylla vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden; de övriga rådsmedlemmarna kan enas om att avtalet likväl skall gälla provisoriskt.
6. De avtal som ingås enligt de villkor som fastställs i denna artikel är bindande för unionens institutioner.

Artikel 25 ()*

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall en kommitté för utrikes- och säkerhetspolitik övervaka den internationella situationen på de områden som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och bidra till att utforma politiken genom att avge yttranden till rådet på begäran av detta eller på eget initiativ. Kommittén skall också övervaka genomförandet av den beslutade politiken, dock utan att det påverkar ordförandelandets eller kommissionens befogenheter.

Inom ramen för denna avdelning skall kommittén på rådets ansvar utöva politisk kontroll och strategisk ledning av krishanteringsinsatser.

Rådet får, för en krishanteringsinsats som beslutats av rådet och vars varaktighet rådet beslutar om, bemyndiga kommittén att fatta lämpliga beslut om den politiska kontrollen och den strategiska ledningen av insatsen utan att det påverkar tillämpningen av artikel 47.

Artikel 26

Rådets generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, skall biträda rådet i frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, särskilt genom att medverka vid utformning, förberedelse och genomförande av beslut i politiska frågor samt att, när det är lämpligt, på rådets vägnar och på ordförandelandets begäran föra en politisk dialog med tredje part.

Artikel 27

Kommissionen skall fullt ut delta i arbetet inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 27a ()*

1. Närmare samarbeten på något av de områden som avses i denna avdelning skall syfta till att värna hela unionens värderingar och främja hela unionens intressen genom att bekräfta dess identitet som sammanhållande kraft på den internationella arenan. Sådana samarbeten skall respektera

- den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens principer, mål, allmänna riktlinjer och samstämmighet samt de beslut som fattas inom ramen för denna politik,
- Europeiska gemenskapens befogenheter, och
- samstämmigheten mellan unionens samlade politik och dess yttre åtgärder.

2. Artiklarna 11–27 och artiklarna 27b–28 skall tillämpas på närmare samarbeten enligt den här artikeln, om inte annat föreskrivs i artikel 27c och artiklarna 43–45.

Artikel 27b ()*

Närmare samarbeten enligt denna avdelning skall avse genomförande av en gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt. De får inte avse frågor som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

Artikel 27c ()*

De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan enligt artikel 27b skall rikta en begäran om detta till rådet.

Denna begäran skall översändas till kommissionen och för kännedom till Europaparlamentet. Kommissionen skall avge ett yttrande, särskilt om samstämmigheten mellan det närmare samarbete som planeras och unionens politik. Bemyndigandet skall ges av rådet, som skall besluta i enlighet med artikel 23.2 andra och tredje styckena med beaktande av artiklarna 43–45.

Artikel 27d ()*

Utan att det påverkar ordförandelandets eller kommissionens befogenheter, skall rådets generalsekretär, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, särskilt se till att Europaparlamentet och alla rådsmedlemmar fullt ut informeras om genomförandet av de närmare samarbetena inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Artikel 27e ()*

Varje medlemsstat som önskar delta i ett närmare samarbete enligt artikel 27c skall anmäla sin avsikt till rådet och informera kommissionen. Kommissionen skall inom tre månader efter att ha mottagit anmälan avge ett yttrande till rådet. Rådet skall inom fyra månader efter att ha mottagit anmälan fatta beslut om denna begäran och om eventuella särskilda bestämmelser som det anser nödvändiga. Beslutet skall anses godkänt, om inte rådet inom samma tid med kvalificerad majoritet beslutar att skjuta upp det; i så fall skall rådet motivera sitt beslut och bestämma en tidsfrist för ny behandling av ärendet.

(*) Artikeln infördes genom Nicefördraget.

Vid tillämpning av denna artikel skall rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet. Kvalificerad majoritet skall anses vara samma andel av de vägda rösterna och samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas antal som de andelar som anges i artikel 23.2 tredje stycket.

Artikel 28

1. Artiklarna 189, 190, 196–199, 203, 204, 206–209, 213–219, 255 och 290 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning.

2. Institutionernas förvaltningsutgifter till följd av bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning skall belasta Europeiska gemenskapernas budget.

3. Driftsutgifterna för att genomföra de nämnda bestämmelserna skall också belasta Europeiska gemenskapernas budget, bortsett från driftsutgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser och i fall då rådet enhälligt beslutar något annat.

Om utgifterna inte skall belasta Europeiska gemenskapernas budget skall de belasta medlemsstaterna i enlighet med den på bruttonationalinkomsten grundade fördelningsnyckeln, om inte rådet enhälligt beslutar något annat. De medlemsstater, vilkas företrädare i rådet har avgett en formell förklaring enligt artikel 23.1 andra stycket är inte skyldiga att bidra till finansieringen av utgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

4. Det budgetförfarande som fastställs i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på de utgifter som belastar Europeiska gemenskapernas budget.

AVDELNING VI

BESTÄMMELSER OM POLISSAMARBETE OCH STRAFFRÄTTSLIGT SAMARBETE

Artikel 29 (*)

Utan att det påverkar Europeiska gemenskapens befogenheter skall unionens mål vara att ge medborgarna en hög säkerhetsnivå inom ett område med frihet, säkerhet och rättvisa genom att bland medlemsstaterna utforma gemensamma insatser på områdena polissamarbete och straffrättsligt samarbete samt genom att förebygga och bekämpa rasism och främlingsfientlighet.

Detta mål skall uppnås genom förebyggande och bekämpande av brottslighet, vare sig denna är organiserad eller ej, särskilt terrorism, människohandel och brott mot barn, olaglig narkotikahandel och olaglig vapenhandel, korruption och bedrägeri, genom

— närmare samarbete mellan polismyndigheter, tullmyndigheter och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna, både direkt och genom Europeiska polisbyrån (Europol), i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 30 och 32,

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

- närmare samarbete mellan rättsliga myndigheter och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna, inbegripet genom Europeiska enheten för rättsligt samarbete (Eurojust), i enlighet med artiklarna 31 och 32,
- tillnärmning, när det är nödvändigt, av straffrättsliga regler i medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i artikel 31 e.

Artikel 30

1. De gemensamma insatserna på polissamarbetets område skall omfatta
 - a) operativt samarbete mellan de behöriga myndigheterna, inbegripet polisen, tullen och andra specialiserade brottsbekämpande organ i medlemsstaterna för att förebygga, upptäcka och utreda brott,
 - b) insamling, lagring, bearbetning, analys och utbyte av relevant information, inbegripet information som brottsbekämpande organ innehar, i synnerhet genom Europol, om rapporter om tvivelaktiga ekonomiska transaktioner, under iakttagande av tillämpliga bestämmelser om skydd av personuppgifter,
 - c) samarbete och gemensamma initiativ när det gäller utbildning, utbyte av sambandsmän, utstationering, användning av utrustning och kriminalteknisk forskning,
 - d) gemensam utvärdering av särskild utredningsteknik i samband med upptäckt av grova former av organiserad brottslighet.
2. Rådet skall främja samarbete genom Europol och skall särskilt, inom fem år från dagen för Amsterdamfördragets ikraftträdande,
 - a) göra det möjligt för Europol att underlätta och stödja förberedelse av samt att främja samordning och utförande av särskilda utredningsinsatser från medlemsstaternas behöriga myndigheters sida, inklusive operativa insatser av gemensamma grupper som omfattar företrädare för Europol i en stödjande funktion,
 - b) besluta om åtgärder som tillåter Europol att anmoda medlemsstaternas behöriga myndigheter att genomföra och samordna sina utredningar i särskilda fall och att utveckla specialiserad sakkunskap som kan ställas till medlemsstaternas förfogande för att biträda dem vid utredning av fall av organiserad brottslighet,
 - c) främja sambandssystem mellan tjänstemän som handlägger förundersökning respektive åtal och som är särskilt inriktade på att bekämpa organiserad brottslighet i nära samarbete med Europol,
 - d) upprätta ett nätverk för forskning, dokumentation och statistik om gränsöverskridande brottslighet.

Artikel 31 ()*

1. De gemensamma insatserna i det straffrättsliga samarbetet skall omfatta
 - a) underlättande och påskyndande av samarbete mellan behöriga ministerier och rättsliga eller likvärdiga myndigheter i medlemsstaterna, inbegripet, när detta visar sig vara lämpligt, genom Eurojust, när det gäller rättsliga förfaranden och verkställighet av beslut,
 - b) underlättande av utlämning mellan medlemsstaterna,
 - c) säkerställande av förenlighet mellan tillämpliga regler i medlemsstaterna, när detta är nödvändigt för att förbättra samarbetet,
 - d) förebyggande av behörighetskonflikter mellan medlemsstaterna,
 - e) gradvisa beslut om åtgärder som fastställer minimiregler avseende brottsrekvisit och påföljder på områdena organiserad brottslighet, terrorism och olaglig narkotikahandel.
2. Rådet skall uppmuntra till samarbete genom Eurojust och
 - a) möjliggöra för Eurojust att underlätta en god samordning mellan medlemsstaternas nationella åklagarmyndigheter,
 - b) främja att Eurojust stöder brottsutredningar som gäller grov gränsöverskridande brottslighet, i synnerhet om den är organiserad, med beaktande bland annat av Europols analyser,
 - c) underlätta för Eurojust att bedriva ett nära samarbete med det europeiska rättsliga nätverket, särskilt för att underlätta verkställighet av framställningar om rättslig hjälp och om utlämning.

Artikel 32

Rådet skall bestämma de villkor och begränsningar enligt vilka de behöriga myndigheter som avses i artiklarna 30 och 31 får verka på en annan medlemsstats territorium i samverkan och samförstånd med den statens myndigheter.

Artikel 33

Denna avdelning skall inte påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 34

1. På de områden som avses i denna avdelning skall medlemsstaterna informera och samråda med varandra inom rådet i syfte att samordna sitt handlande. För detta ändamål skall de upprätta ett samarbete mellan de behöriga enheterna i sina förvaltningar.
2. Rådet skall på lämpligt sätt och enligt den ordning som anges i denna avdelning vidta åtgärder och främja samarbete som bidrar till att unionens mål uppnås. För detta ändamål får rådet genom enhälligt beslut på initiativ av en medlemsstat eller kommissionen
 - a) anta gemensamma ståndpunkter som anger unionens inställning i en viss fråga,
 - b) fatta rambeslut om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar. Rambesluten skall vara bindande för medlemsstaterna när det gäller de resultat som skall uppnås men skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt; de skall inte ha direkt effekt,
 - c) fatta beslut för alla andra ändamål som stämmer överens med målen i denna avdelning, dock med uteslutande av tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar. Dessa beslut skall vara bindande och skall inte ha direkt effekt; rådet skall med kvalificerad majoritet besluta om de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra dessa beslut på unionsnivå,
 - d) upprätta konventioner som rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Medlemsstaterna skall påbörja tillämpliga förfaranden inom den tid som rådet fastställer.

Om inte annat anges i konventionerna skall dessa, så snart de har antagits av åtminstone hälften av medlemsstaterna, träda i kraft för dessa medlemsstater. Åtgärder för att genomföra konventionerna skall beslutas inom rådet med en majoritet av två tredjedelar av de fördragsslutande parterna.

3. (*) När rådet skall besluta med kvalificerad majoritet skall medlemmarnas röster vägas enligt artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, varvid åtminstone 62 röster från minst 10 medlemmar skall krävas för beslut.

4. I procedurfrågor skall rådet besluta med en majoritet av sina medlemmar.

Artikel 35

1. Europeiska gemenskapernas domstol skall vara behörig att i enlighet med de villkor som anges i denna artikel meddela förhandsavgöranden om giltighet och tolkning av rambeslut och beslut, om tolkning av konventioner som upprättas enligt denna avdelning och om giltighet och tolkning av åtgärderna för att genomföra dessa.

(*) Denna punkt kommer att ändras den 1 januari 2005 i enlighet med protokollet om utvidgningen av Europeiska unionen (se bilagan).

2. En medlemsstat skall ha möjlighet att genom en förklaring som avges vid tidpunkten för Amsterdamfördragets undertecknande eller när som helst därefter godta domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden enligt punkt 1.
3. En medlemsstat som avger en förklaring enligt punkt 2 skall ange antingen
 - a) att en domstol i den medlemsstaten, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, får begära att Europeiska gemenskapernas domstol meddelar ett förhandsavgörande om en fråga som uppkommer i ett mål som är anhängigt vid den förstnämnda domstolen om giltighet eller tolkning av en rättsakt som avses i punkt 1, om den förstnämnda domstolen anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, eller
 - b) att en domstol i den staten får begära att Europeiska gemenskapernas domstol meddelar ett förhandsavgörande i en fråga som uppkommer i ett mål som är anhängigt vid den förstnämnda domstolen om giltighet eller tolkning av en rättsakt som avses i punkt 1, om den förstnämnda domstolen anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken.
4. Varje medlemsstat skall, vare sig den har avgivit en förklaring enligt punkt 2 eller inte, ha rätt att till domstolen inkomma med inlagor eller skriftliga synpunkter i mål som uppkommer enligt punkt 1.
5. Domstolen skall inte vara behörig att pröva giltigheten eller proportionaliteten av insatser som polis eller andra brottsbekämpande organ gör i en medlemsstat eller av medlemsstaternas utövning av sitt ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.
6. Domstolen skall vara behörig att granska lagenligheten av rambeslut och andra beslut när en medlemsstat eller kommissionen väcker talan rörande bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av detta fördrag eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller rörande maktmissbruk. Talan som avses i denna punkt skall väckas inom två månader från den dag då åtgärden offentliggjordes.
7. Domstolen skall vara behörig att avgöra alla tvister mellan medlemsstaterna om tolkning eller tillämpning av rättsakter som har antagits enligt artikel 34.2, om rådet inte kan avgöra tvisten inom sex månader efter det att den hänsköts till rådet av en av dess medlemmar. Domstolen skall även vara behörig att döma i tvister mellan medlemsstaterna och kommissionen om tolkning eller tillämpning av konventioner som har upprättats enligt artikel 34.2 d.

Artikel 36

1. En samordningskommitté som består av högre tjänstemän skall inrättas. Utöver sin samordningsfunktion skall kommittén ha till uppgift att

— avge yttranden till rådet, antingen på rådets begäran eller på eget initiativ,

- utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, bidra till att förbereda rådets överläggningar inom de områden som avses i artikel 29.
2. Kommissionen skall fullt ut delta i arbetet inom de områden som avses i denna avdelning.

Artikel 37

Medlemsstaterna skall inom internationella organisationer och vid internationella konferenser företräda de gemensamma ståndpunkter som har antagits enligt bestämmelserna i denna avdelning.

Artiklarna 18 och 19 skall i förekommande fall tillämpas på frågor som omfattas av denna avdelning.

Artikel 38

Sådana avtal som avses i artikel 24 får omfatta frågor som omfattas av denna avdelning.

Artikel 39

1. Rådet skall höra Europaparlamentet innan det beslutar om en sådan åtgärd som avses i artikel 34.2 b, 34.2 c och 34.2 d. Europaparlamentet skall avge sitt yttrande inom en tidsfrist som rådet får bestämma och som inte får vara kortare än tre månader. Om inget yttrande har avgivits inom denna tid får rådet fatta beslut.
2. Ordförandelandet och kommissionen skall regelbundet underrätta Europaparlamentet om överläggningar på de områden som omfattas av denna avdelning.
3. Europaparlamentet får ställa frågor eller avge rekommendationer till rådet. Europaparlamentet skall varje år hålla en debatt om de framsteg som har gjorts inom de områden som avses i denna avdelning.

Artikel 40 ()*

1. Närmare samarbeten på något av de områden som avses i denna avdelning skall syfta till att möjliggöra för unionen att snabbare utvecklas till ett område med frihet, säkerhet och rättvisa samtidigt som Europeiska gemenskapens befogenheter samt målen i denna avdelning respekteras.
2. Artiklarna 29–39 och artiklarna 40a, 40b och 41 skall tillämpas på de närmare samarbeten som avses i den här artikeln, om inte annat föreskrivs i artikel 40a och artiklarna 43–45.
3. De bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen som rör domstolens behörighet och utövandet av denna behörighet skall tillämpas på denna artikel samt artiklarna 40a och 40b.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 40a (*)

1. De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan enligt artikel 40 skall rikta en begäran till kommissionen, som kan lägga fram ett förslag för rådet om detta. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta. Dessa får då lägga fram ett initiativ för rådet för att erhålla bemyndigande till det närmare samarbetet i fråga.

2. Ett bemyndigande enligt punkt 1 skall med beaktande av artiklarna 43–45 ges av rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen eller på minst åtta medlemsstaters initiativ och efter att ha hört Europaparlamentet. Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

En rådsmedlem får begära att frågan hänskjuts till Europeiska rådet. Efter ett sådant hänskjutande får rådet fatta beslut i enlighet med bestämmelserna i första stycket i denna punkt.

Artikel 40b (*)

Varje medlemsstat som önskar delta i ett närmare samarbete enligt artikel 40a skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen, som inom tre månader efter att ha mottagit anmälan skall avge ett yttrande till rådet, eventuellt tillsammans med en rekommendation om särskilda bestämmelser som den anser nödvändiga för att den berörda medlemsstaten skall kunna delta i samarbetet. Rådet skall inom fyra månader efter att ha mottagit anmälan fatta beslut om denna begäran. Beslutet skall anses godkänt, om inte rådet inom samma tid med kvalificerad majoritet beslutar att skjuta upp det; i så fall skall rådet motivera sitt beslut och bestämma en tidsfrist för ny behandling av ärendet.

Vid tillämpning av denna artikel skall rådet fatta beslut enligt de villkor som anges i artikel 44.1.

Artikel 41

1. Artiklarna 189, 190, 195, 196–199, 203, 204, artikel 205.3, artiklarna 206–209, 213–219, 255 och 290 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning.

2. Institutionernas förvaltningsutgifter till följd av bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning skall belasta Europeiska gemenskapernas budget.

3. Driftsutgifterna för att genomföra de nämnda bestämmelserna skall också belasta Europeiska gemenskapernas budget, om inte rådet enhälligt beslutar något annat. Om utgifterna inte skall belasta Europeiska gemenskapernas budget skall de belasta medlemsstaterna i enlighet med den på bruttonationalinkomsten grundade fördelningsnyckeln, om inte rådet enhälligt beslutar något annat.

4. Det budgetförfarande som fastställs i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på de utgifter som belastar Europeiska gemenskapernas budget.

(*) Artikelns införda genom Nicefördraget.

Artikel 42

På initiativ av kommissionen eller en medlemsstat och efter att ha hört Europaparlamentet får rådet enhälligt besluta att åtgärder inom de områden som avses i artikel 29 skall omfattas av avdelning IV i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och samtidigt fastställa vilka omröstningsregler som skall gälla. Rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

AVDELNING VII

BESTÄMMELSER OM ETT NÄRMARE SAMARBETE

Artikel 43 (*)

De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan får använda sig av de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i det här fördraget och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, förutsatt att samarbetet

- a) syftar till att främja unionens och gemenskapens mål, skydda och tjäna deras intressen samt förstärka deras integrationsprocess,
- b) respekterar nämnda fördrag och unionens gemensamma institutionella ram,
- c) respekterar gemenskapens regelverk och de åtgärder som vidtagits enligt övriga bestämmelser i nämnda fördrag,
- d) faller inom unionens eller gemenskapens behörighet och inte avser områden där gemenskapen är ensam behörig,
- e) inte påverkar den inre marknaden som den definieras i artikel 14.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen eller den ekonomiska och sociala sammanhållningen enligt avdelning XVII i samma fördrag,
- f) inte innebär något hinder eller någon diskriminering i handeln mellan medlemsstaterna och inte leder till snedvridning av konkurrensen dem emellan,
- g) inbegriper minst åtta medlemsstater,
- h) respekterar icke deltagande medlemsstaters befogenheter, rättigheter och skyldigheter,
- i) inte påverkar bestämmelserna i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar,
- j) är öppet för alla medlemsstater i enlighet med artikel 43b.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 43a ()*

Närmare samarbeten får endast inledas som en sista utväg, när det i rådet har fastställts att de för samarbetena uppställda målen inte kan uppnås inom rimlig tid med tillämpning av relevanta bestämmelser i fördragen.

Artikel 43b ()*

När de närmare samarbetena upprättas skall de vara öppna för alla medlemsstater. De skall även vara öppna när som helst i enlighet med artiklarna 27e och 40b i det här fördraget samt artikel 11a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, under förutsättning att de iakttar grundbeslutet och de beslut som fattas inom ramen för detta. Kommissionen och de medlemsstater som deltar i ett närmare samarbete skall se till att så många medlemsstater som möjligt uppmuntras att delta.

Artikel 44 (**)

1. Vid antagande av de rättsakter och beslut som är nödvändiga för att genomföra ett närmare samarbete enligt artikel 43, skall de relevanta institutionella bestämmelserna i detta fördrag och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen tillämpas. Alla rådsmedlemmar skall kunna delta i överläggningarna, men endast de som företräder de medlemsstater som deltar i det närmare samarbetet får delta i beslutsfattandet. Kvalificerad majoritet skall anses vara samma andel av de vägda rösterna och samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas antal som de andelar som anges i artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 23.2 andra och tredje styckena i det här fördraget vad avser ett närmare samarbete på grundval av artikel 27c. För enhällighet krävs endast de berörda rådsmedlemmarnas röster.

Sådana rättsakter och beslut skall inte ingå i unionens regelverk.

2. Medlemsstaterna skall, i den mån de berörs, tillämpa de rättsakter och beslut som antas för att genomföra det närmare samarbete som de deltar i. Sådana rättsakter och beslut skall vara bindande endast för de medlemsstater som deltar i detta och, i förekommande fall, vara direkt tillämpliga endast i dessa stater. De medlemsstater som inte deltar i detta närmare samarbete får inte hindra de deltagande medlemsstaterna från att genomföra det.

Artikel 44a (***)

Andra utgifter för genomförandet av ett närmare samarbete än de förvaltningskostnader som institutionerna åsamkas skall bäras av de deltagande medlemsstaterna, om inte rådet med enhällighet bland alla sina medlemmar och efter att ha hört Europaparlamentet beslutar något annat.

(*) Artikeln införd genom Nicefördraget.

(**) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

(***) Artikeln införd genom Nicefördraget (f.d. artikel 44.2).

Artikel 45 ()*

Rådet och kommissionen skall se till att de åtgärder som vidtas på grundval av denna avdelning är samstämmiga såväl inbördes som med unionens och gemenskapens politik och skall samarbeta i detta syfte.

AVDELNING VIII

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 46 (*)*

De bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen som rör Europeiska gemenskapernas domstols behörighet och utövandet av denna behörighet skall endast tillämpas på följande bestämmelser i det här fördraget:

- a) Bestämmelserna om ändring av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att upprätta Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.
- b) Bestämmelserna i avdelning VI enligt de villkor som föreskrivs i artikel 35.
- c) Bestämmelserna i avdelning VII enligt de villkor som föreskrivs i artiklarna 11 och 11a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 40 i det här fördraget.
- d) Artikel 6.2 i fråga om institutionernas verksamhet i den mån som domstolen har behörighet enligt fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och enligt det här fördraget.
- e) I artikel 7, endast de regler som avser förfarandet, när domstolen fattar beslut på begäran av den berörda medlemsstaten och inom en månad från det att rådet gjort det fastslående som avses i den artikeln.
- f) Artiklarna 46–53.

Artikel 47

Om inte annat följer av bestämmelserna om ändring av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att upprätta Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen och dessa slutbestämmelser skall ingen bestämmelse i det här fördraget inverka på fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna eller på senare fördrag och rättsakter om ändring eller komplettering av de fördragen.

(*) Artikeln ändrad genom Nicefördraget.

Artikel 48

Varje medlemsstats regering eller kommissionen får förelägga rådet förslag till ändringar av de fördrag som unionen bygger på.

Om rådet efter att ha hört Europaparlamentet och i förekommande fall kommissionen, uttalar sig för att sammankalla en konferens med företrädare för medlemsstaternas regeringar, skall konferensen sammankallas av rådets ordförande i syfte att i samförstånd komma överens om de ändringar som skall göras i dessa fördrag. Även Europeiska centralbanken skall höras när det är fråga om institutionella ändringar på det monetära området.

Ändringarna skall träda i kraft när de har ratificerats av samtliga medlemsstater i överensstämmelse med deras konstitutionella bestämmelser.

Artikel 49

Varje europeisk stat som respekterar de principer som anges i artikel 6.1 får ansöka om att bli medlem av unionen. Ansökan skall ställas till rådet, som skall besluta enhälligt efter att ha hört kommissionen och efter samtycke av Europaparlamentet, som skall fatta sitt beslut med absolut majoritet av sina ledamöter.

Villkoren för att upptas som medlem och de anpassningar av fördragen som unionen bygger på, som därigenom blir nödvändiga, skall fastställas i ett avtal mellan medlemsstaterna och den ansökande staten. Detta avtal skall föreläggas samtliga avtalslutande stater för ratifikation i överensstämmelse med deras konstitutionella bestämmelser.

Artikel 50

1. Artiklarna 2–7 och 10–19 i fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna, undertecknat i Bryssel den 8 april 1965, skall upphöra att gälla.

2. Artikel 2, artikel 3.2 och avdelning III i Europeiska enhetsakten, undertecknad i Luxemburg den 17 februari 1986 och i Haag den 28 februari 1986, skall upphöra att gälla.

Artikel 51

Detta fördrag har ingåtts på obegränsad tid.

Artikel 52

1. Detta fördrag skall ratificeras av de höga fördragsslutande parterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Italienska republikens regering.

2. Detta fördrag träder i kraft den 1 januari 1993 förutsatt att samtliga ratifikationsinstrument har deponerats eller, om så inte är fallet, den första dagen i den månad som följer efter det att det sista ratifikationsinstrumentet har deponerats.

Artikel 53

Detta fördrag, upprättat i ett enda original på danska, engelska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska och tyska språken, vilka texter är lika giltiga på alla språken, skall deponeras i arkiven hos Italienska republikens regering, som skall överlämna en bestyrkt kopia till var och en av regeringarna i övriga signatärstater.

Till följd av 1994 års anslutningsfördrag är även de finska och svenska texterna giltiga.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta fördrag.

Som skedde i Maastricht den sjunde februari nittonhundranittiofva.

(förteckningen över befullmäktigade återges inte här)

PROTOKOLL

OM UTVIDGNINGEN AV EUROPEISKA UNIONEN

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA

HAR ANTAGIT följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna.

*Artikel 1***Upphävande av protokollet om institutionerna**

Protokollet om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen, som fogats till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna, skall upphöra att gälla.

*Artikel 2***Bestämmelser om Europaparlamentet**

1. Den 1 januari 2004 och med verkan från och med början av valperioden 2004–2009 skall artikel 190.2 första stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och artikel 108.2 första stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskaperna ersättas med följande:

”I varje medlemsstat skall följande antal företrädare i Europaparlamentet väljas:

Belgien	22
Danmark	13
Tyskland	99
Grekland	22
Spanien	50
Frankrike	72
Irland	12
Italien	72
Luxemburg	6
Nederländerna	25
Österrike	17
Portugal	22
Finland	13
Sverige	18
Förenade kungariket	72”

2. Med förbehåll för tillämpningen av punkt 3 skall det sammanlagda antalet företrädare i Europaparlamentet för valperioden 2004–2009 vara lika med det antal företrädare som anges i artikel 190.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och artikel 108.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskaperna, vartill kommer det antal företrädare för de nya medlemsstaterna som följer av de anslutningsfördrag som undertecknas senast den 1 januari 2004.

3. Om det sammanlagda antal ledamöter som avses i punkt 2 understiger 732, skall det antal företrädare som skall väljas i varje medlemsstat korrigeras proportionellt på ett sådant sätt att det sammanlagda antalet blir så nära 732 som möjligt, utan att denna korrigeringsmedför att antalet företrädare som skall väljas i varje medlemsstat överstiger det som föreskrivs i artikel 190.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 108.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen för valperioden 1999–2004.

Rådet skall fatta beslut om detta.

4. Genom undantag från artikel 189 andra stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 107 andra stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen får antalet ledamöter i Europaparlamentet, om anslutningsfördrag träder i kraft efter det att rådet fattat det beslut som föreskrivs i punkt 3 andra stycket i den här artikeln, tillfälligt överstiga 732 under den period då detta beslut gäller. Samma korrigeringsmedför som avses i punkt 3 första stycket i den här artikeln skall tillämpas på antalet företrädare som skall väljas i de berörda medlemsstaterna.

Artikel 3

Bestämmelser om vägning av rösterna i rådet

1. Den 1 januari 2005

a) skall i artikel 205 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 118 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen

i) punkt 2 ersättas med följande:

"2. När rådets beslut skall fattas med kvalificerad majoritet skall medlemmarnas röster vägas på följande sätt:

Belgien	12
Danmark	7
Tyskland	29
Grekland	12
Spanien	27
Frankrike	29
Irland	7
Italien	29
Luxemburg	4
Nederländerna	13
Österrike	10
Portugal	12
Finland	7
Sverige	10
Förenade kungariket	29

Rådets beslut skall fattas med minst 169 röster från en majoritet av medlemmarna när beslutet enligt detta fördrag skall fattas på förslag från kommissionen.

I andra fall skall rådets beslut fattas med minst 169 röster från minst två tredjedelar av medlemmarna.”

ii) följande punkt 4 läggs till:

”4. När ett beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet får en rådsmedlem begära en kontroll av att de medlemsstater som utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om detta villkor inte är uppfyllt skall beslutet inte antas.”

b) skall artikel 23.2 tredje stycket i Fördraget om Europeiska unionen ersättas med följande:

”Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Rådets beslut skall fattas med minst 169 röster från minst två tredjedelar av medlemmarna. När ett beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet får en rådsmedlem begära en kontroll av att de medlemsstater som utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om detta villkor inte är uppfyllt skall beslutet inte antas.”

c) skall artikel 34.3. i Fördraget om Europeiska unionen ersättas med följande:

”3. När rådet skall besluta med kvalificerad majoritet skall medlemmarnas röster vägas i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, varvid åtminstone 169 röster från minst två tredjedelar av medlemmarna skall krävas för beslut. När ett beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet får en rådsmedlem begära en kontroll av att de medlemsstater som utgör denna kvalificerade majoritet motsvarar minst 62 % av unionens hela befolkning. Om detta villkor inte är uppfyllt skall beslutet inte antas.”

2. Vid varje ny anslutning skall den tröskel som avses i artikel 205.2 andra stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 118.2 andra stycket i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen beräknas så att tröskeln för den kvalificerade majoriteten uttryckt i röster inte överstiger tröskeln enligt tabellen i den förklaring om utvidgningen av Europeiska unionen som förts in i slutakten från den konferens som antog Nicefördraget.

Artikel 4

Bestämmelser om kommissionen

1. Den 1 januari 2005 och med verkan från och med den dag då den första kommissionen därefter tillträder skall artikel 213.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 126.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen ersättas med följande:

"1. Kommissionens ledamöter skall utses på grundval av sin allmänna duglighet och deras oavhängighet skall inte kunna ifrågasättas.

I kommissionen skall ingå en medborgare från varje medlemsstat.

Antalet ledamöter av kommissionen får ändras genom enhälligt beslut av rådet."

2. När unionen har 27 medlemsstater skall artikel 213.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 126.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen ersättas med följande:

"1. Kommissionens ledamöter skall utses på grundval av sin allmänna duglighet och deras oavhängighet skall inte kunna ifrågasättas.

Antalet ledamöter av kommissionen skall vara lägre än antalet medlemsstater. De skall utses på grundval av en jämlik rotation, för vilken rådet genom enhälligt beslut skall fastställa närmare föreskrifter.

Antalet ledamöter av kommissionen skall fastställas genom enhälligt beslut av rådet."

Denna ändring skall tillämpas från och med den tidpunkt då den första kommissionen tillträder efter den dag då den 27:e medlemsstaten ansluter sig till unionen.

3. Efter det att anslutningsfördraget för den 27:e medlemsstaten i unionen har undertecknats skall rådet enhälligt besluta om

— antalet ledamöter av kommissionen,

— närmare föreskrifter för den jämlika rotationen med alla de kriterier och regler som är nödvändiga för att automatiskt fastställa sammansättningen av de på varandra följande kollegierna, på grundval av följande principer:

- a) Medlemsstaterna skall behandlas på strikt lika villkor vid fastställandet av ordningen för övergång och tiden som ledamot av kommissionen när det gäller deras medborgare. Skillnaden mellan det totala antal mandatperioder som innehas av medborgare från två givna medlemsstater får därför aldrig överstiga ett.
- b) Med förbehåll för punkt a skall var och en av de på varandra följande kollegierna ha en sådan sammansättning att den på ett tillfredsställande sätt speglar unionens samtliga medlemsstaters demografiska och geografiska spännvidd.

4. Varje stat som ansluter sig till unionen skall ha rätt att vid sin anslutning ha en medborgare som ledamot av kommissionen till dess att punkt 2 skall tillämpas.

PROTOKOLL

OM DOMSTOLENS STADGA

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR fastställa den stadga för domstolen som avses i artikel 245 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 160 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen,

HAR ENATS om följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om Europeiska unionen, Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

Artikel 1

Domstolen skall bildas och fullgöra sina uppgifter i enlighet med bestämmelserna i Fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (EG-fördraget), Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratomfördraget) och denna stadga.

AVDELNING I

DOMARE OCH GENERALADVOKATER

Artikel 2

Varje domare skall, innan han tillträder sitt ämbete, vid offentligt sammanträde avlägga ed att opartiskt och samvetsgrant utöva sitt ämbete och att inte yppa vad som förekommit vid domstolens överläggningar.

Artikel 3

Domarna skall åtnjuta immunitet mot rättsliga förfaranden. De skall åtnjuta immunitet vad avser åtgärder, inbegripet muntliga och skriftliga uttalanden, som de vidtagit i sin tjänsteutövning, även sedan deras uppdrag har upphört.

Domstolen får, efter beslut i plenum, häva immuniteten.

När immuniteten har hävts och straffrättsliga förfaranden vidtas mot en domare, skall denne ställas inför rätta i någon av medlemsstaterna endast vid den domstol som är behörig att döma ledamöterna av de högsta nationella domstolarna.

Artiklarna 12–15 och artikel 18 i protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier skall vara tillämpliga på domstolens domare, generaladvokater, justitiesekreterare och biträdande referenter, utan att det påverkar tillämpningen av de bestämmelser om immunitet mot rättsliga förfaranden för domare som framgår av föregående stycken.

Artikel 4

Domarna får inte inneha något politiskt eller administrativt ämbete.

De får inte utöva någon avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet om inte rådet undantagsvis medger avvikelser härifrån.

De skall vid sitt tillträde avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbetsperiod respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt skyldigheten att iaktta redlighet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbetsperioden.

I tveksamma fall skall domstolen fatta beslut.

Artikel 5

En domares ämbete skall, fränsett vid normala ny tillsättningar och vid dödsfall, upphöra genom att domaren avgår.

När en domare avgår, skall hans avgångsskrivelse ställas till domstolens ordförande för vidare befordran till rådets ordförande. När så skett, blir platsen vakant.

Utom i de fall som avses i artikel 6 skall domaren kvarstå i ämbetet till dess hans efterträdare har tillträtt.

Artikel 6

En domare får endast skiljas från sitt ämbete eller berövas rätten till pension eller andra förmåner, om han enligt domarnas och generaladvokaternas enhälliga bedömning inte längre uppfyller de förutsättningar som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet. Den berörde domaren får inte delta i överläggningen.

Domstolens justitiesekreterare skall underrätta Europaparlamentets och kommissionens ordförande om domstolens beslut samt anmäla detta för rådets ordförande.

Om beslutet innebär att en domare skiljs från sitt ämbete, skall sistnämnda anmälan medföra att platsen blir vakant.

Artikel 7

En domare som skall ersätta en ledamot av domstolen vars ämbetstid inte har gått ut, skall utses för återstoden av företrädarens mandattid.

Artikel 8

Bestämmelserna i artiklarna 2–7 skall tillämpas på generaladvokaterna.

AVDELNING II

ORGANISATION

Artikel 9

Den nytillsättning av en del av domartjänsterna som skall äga rum vart tredje år skall avse omväxlande åtta och sju domare.

Den nytillsättning av en del av tjänsterna som generaladvokat som skall äga rum vart tredje år skall varje gång avse fyra generaladvokater.

Artikel 10

Justitiesekreteraren skall inför domstolen avlägga ed att opartiskt och samvetsgrant utöva sitt ämbete och att inte yppa vad som förekommit vid domstolens överläggningar.

Artikel 11

Domstolen skall utse en ersättare för justitiesekreteraren i händelse av förhinder för denne.

Artikel 12

Till domstolen skall knytas tjänstemän och andra anställda så att den kan fungera. De skall ansvara inför justitiesekreteraren under ordförandens överinseende.

Artikel 13

Rådet får på förslag av domstolen enhälligt besluta att biträdande referenter skall utses samt fastställa instruktioner för dem. De biträdande referenterna får inkallas i enlighet med rättegångsreglernas bestämmelser för att delta i den förberedande handläggningen av ärenden som anhängiggjorts vid domstolen samt för att samarbeta med den domare som är referent.

Biträdande referenter skall utses bland personer vilkas oavhängighet inte kan ifrågasättas och som har de juridiska kvalifikationer som behövs; de skall utses av rådet. De skall inför domstolen avlägga ed att opartiskt och samvetsgrant utöva sitt ämbete och att inte yppa vad som förekommit vid domstolens överläggningar.

Artikel 14

Domarna, generaladvokaterna och justitiesekreteraren är skyldiga att vara bosatta där domstolen har sitt säte.

Artikel 15

Domstolen skall tjänstgöra permanent. Den skall fastställa semesterperioder med vederbörlig hänsyn till verksamhetens krav.

Artikel 16

Domstolen skall inom sig upprätta avdelningar med tre och fem domare. Domarna skall bland sig välja avdelningarnas ordförande. Ordförandena på avdelningar med fem domare skall väljas för en tid av tre år. De kan återväljas en gång.

Den stora avdelningen skall ha elva domare. Ordförandeskapet för avdelningen skall innehas av domstolens ordförande. I den stora avdelningen skall även ordförandena på avdelningar med fem domare ingå och andra domare som skall utses i enlighet med domstolens rättegångsregler.

Domstolen skall sammanträda i stor avdelning när en medlemsstat eller en gemenskapsinstitution som är part i ärendet begär det.

Domstolen skall sammanträda i plenum när ett ärende överlämnas för prövning i enlighet med artikel 195.2, 213.2, 216 eller 247.7 i EG-fördraget eller artikel 107d.2, 126.2, 129 eller 160b.7 i Euratom-fördraget.

Domstolen kan dessutom, efter att ha hört generaladvokaten, besluta att hänskjuta ett ärende till sammanträde i plenum när den bedömer att ett ärende har särskilt stor betydelse.

Artikel 17

Domstolens beslut skall vara giltiga endast om ett ojämnt antal domare är närvarande.

Om en avdelning består av tre eller fem domare, är avdelningens beslut giltiga endast om tre domare är närvarande.

Den stora avdelningens beslut är giltiga endast om nio domare är närvarande.

Vid sammanträde i plenum är domstolens beslut giltiga endast om elva domare är närvarande.

Vid förhinder för en domare på en avdelning får en domare på en annan avdelning tillkallas i enlighet med rättegångsreglerna.

Artikel 18

En domare eller en generaladvokat får inte delta i behandlingen av ett ärende i vilket han tidigare uppträtt som parts ombud, rådgivare eller advokat eller i vilket han som medlem av en domstol, en undersökningskommission eller i annan egenskap haft i uppgift att uttala sig.

Om en domare eller en generaladvokat av särskilda skäl inte anser att han bör delta i avgörandet eller handläggningen av ett visst ärende, skall han underrätta ordföranden om detta. Om ordföranden anser att en domare eller en generaladvokat av särskilda skäl inte bör delta eller framlägga förslag i ett visst ärende, skall han underrätta vederbörande om detta.

Vid svårighet att tillämpa denna artikel skall domstolen besluta i saken.

En part får inte åberopa en domares nationalitet eller att en domare av hans egen nationalitet inte tillhör domstolen eller en av dess avdelningar som skäl för att begära ändring i domstolens eller avdelningens sammansättning.

AVDELNING III

FÖRFARANDE

Artikel 19

Medlemsstaterna och gemenskapernas institutioner skall vid domstolen företrädas av ett ombud som utses för varje ärende; ombudet får biträdas av en rådgivare eller av en advokat.

De andra stater än medlemsstaterna som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt Eftas övervakningsmyndighet enligt det avtalet skall företrädas på samma sätt.

Övriga parter skall företrädas av en advokat.

Endast en advokat som är behörig att uppträda inför domstol i någon av medlemsstaterna eller i en annan stat som är part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får företräda eller biträda en part vid domstolen.

Ombud, rådgivare och advokater som uppträder inför domstolen skall på de villkor som skall anges i rättegångsreglerna ha de rättigheter och den immunitet som behövs för att de oavhängigt skall kunna fullgöra sina uppgifter.

Domstolen skall i enlighet med rättegångsreglerna gentemot de rådgivare och advokater som uppträder inför domstolen ha de befogenheter som domstolar normalt har.

Universitetslärare som är medborgare i medlemsstater vilkas lagstiftning ger dem rätt att företräda part inför domstol skall vid domstolen ha samma rättigheter som enligt denna artikel tillkommer advokater.

Artikel 20

Förfarandet vid domstolen skall bestå av en skriftlig och en muntlig del.

Det skriftliga förfarandet skall innebära att parterna och de gemenskapsinstitutioner vilkas beslut är föremål för tvist delges ansökningar, inlagor, svaromål samt förklaringar och eventuella bemötanden samt alla handlingar och dokument som åberopas eller bestyrkta kopior av dessa.

Delgivningen skall ombesörjas av justitiesekreteraren i den ordning och inom de tidsfrister som föreskrivs i rättegångsreglerna.

Det muntliga förfarandet skall bestå i uppläsning av referentens rapport, hörande av ombud, rådgivare och advokater samt generaladvokatens förslag till avgörande och i förekommande fall förhör med vittnen och sakkunniga.

Om domstolen anser att ärendet inte omfattar någon ny rättsfråga kan den, efter att ha hört generaladvokaten, besluta att ärendet skall avgöras utan yttrande från generaladvokaten.

Artikel 21

Talan skall väckas vid domstolen genom en skriftlig ansökan som är ställd till justitiesekreteraren. Ansökan skall innehålla uppgifter om sökandens namn och hemvist samt den undertecknandes ställning, motpartens eller motparternas namn, tvisteföremålet, yrkanden samt en kort framställning av grunderna för talan.

Ansökan skall i förekommande fall åtföljas av den rättsakt som begärs ogiltigförklarad eller, i fall enligt artikel 232 i EG-fördraget och artikel 148 i Euratomfördraget, av skriftligt bevis om dagen för den anmodan som avses i nämnda artiklar. Om ansökan inte åtföljs av dessa handlingar, skall justitiesekreteraren anmoda vederbörande att inom skälig tid inge dem; dock får talan inte avvisas på den grund att dessa handlingar inkommit först efter det att tiden för att väcka talan har gått ut.

Artikel 22

I fall som avses i artikel 18 i Euratomfördraget skall talan väckas vid domstolen genom en ansökan som är ställd till justitiesekreteraren. Ansökan skall innehålla uppgifter om sökandens namn och hemvist samt den undertecknandes ställning, en hänvisning till det beslut som överklagas, motparternas namn, tvisteföremålet, yrkandena och en kort framställning av grunderna för talan.

Ansökan skall åtföljas av en bestyrkt kopia av det beslut av skiljedomskommittén som överklagas.

Om domstolen avvisar talan, blir skiljedomskommitténs beslut slutgiltigt.

Om domstolen upphäver skiljedomskommitténs beslut, får saken i förekommande fall på begäran av någon av parterna tas upp på nytt inför skiljedomskommittén. Denna är bunden av domstolens rättsliga bedömning.

Artikel 23

I fall som avses i artikel 35.1 i EU-fördraget, artikel 234 i EG-fördraget och artikel 150 i Euratom-fördraget skall beslut av en nationell domstol att uppskjuta handläggningen av ett ärende och hänskjuta det till domstolen anmälas till denna av den nationella domstolen. Om detta beslut skall därefter justitiesekreteraren underrätta parterna, medlemsstaterna och kommissionen, liksom även rådet eller Europeiska centralbanken, om den rättsakt vars giltighet eller tolkning är omtvistad härrör från en av dem, samt Europaparlamentet och rådet, om den rättsakt vars giltighet eller tolkning är omtvistad har antagits gemensamt av dessa två institutioner.

Inom två månader efter underrättelsen har parterna, medlemsstaterna, kommissionen och i förekommande fall Europaparlamentet, rådet och Europeiska centralbanken rätt att till domstolen inkomma med inlagor eller skriftliga synpunkter.

I fall som avses i artikel 234 i EG-fördraget skall domstolens justitiesekreterare dessutom underrätta de andra stater än medlemsstaterna som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, samt Eftas övervakningsmyndighet enligt det avtalet, om den nationella domstolens beslut, och dessa har rätt att inom två månader efter underrättelsen inkomma med inlagor eller skriftliga synpunkter till domstolen, om något av avtalets tillämpningsområden berörs.

Artikel 24

Domstolen får begära att en part inkommer med alla de dokument och upplysningar som domstolen anser önskvärda. Om parten vägrar skall domstolen ta detta till protokollet.

Domstolen får även begära att medlemsstater och institutioner som inte är parter i målet skall lämna alla upplysningar som domstolen anser behövs för handläggningen.

Artikel 25

Domstolen får när som helst efter eget val anförtro sakkunniguppdrag åt enskilda personer, organ, myndigheter, kommittéer eller organisationer.

Artikel 26

Vittnen får höras i enlighet med rättegångsreglerna.

Artikel 27

Domstolen skall gentemot tredskande vittnen ha de befogenheter som i allmänhet tillkommer domstolar och får i enlighet med rättegångsreglerna döma till böter.

Artikel 28

Vittnen och sakkunniga får höras under ed enligt det formulär som fastställts i rättegångsreglerna eller på det sätt som lagstiftningen i vittnets eller den sakkunniges hemland föreskriver.

Artikel 29

Domstolen får förordna att ett vittne eller en sakkunnig skall höras av den behöriga rättsliga myndigheten på hans bostadsort.

Detta förordnande skall tillställas den behöriga rättsliga myndigheten för åtgärd i enlighet med föreskrifter som fastställts i rättegångsreglerna. De handlingar som utfärdats med anledning av begäran om förhör skall överlämnas till domstolen enligt samma regler.

Domstolen skall stå för kostnaderna med förbehåll för att de i förekommande fall påläggs parterna.

Artikel 30

En medlemsstat skall behandla mened eller ovarsam utsaga som ett vittne eller en sakkunnig gjort sig skyldig till, som om motsvarande brott begåtts inför nationell domstol i tvistemål. På anmodan av domstolen skall den berörda medlemsstaten väcka åtal mot gärningsmannen vid behörig nationell domstol.

Artikel 31

Domstolens förhandlingar skall vara offentliga om inte domstolen, när synnerliga skäl föreligger, på eget initiativ eller på begäran av parterna, bestämmer något annat.

Artikel 32

Domstolen får under förhandlingarna höra sakkunniga och vittnen samt parterna själva. De sistnämnda får dock föra sin talan muntligt endast genom ombud.

Artikel 33

Protokoll skall föras vid varje förhandling och undertecknas av ordföranden och justitiesekreteraren.

Artikel 34

Turordningslista för förhandlingarna skall fastställas av ordföranden.

Artikel 35

Domstolens överläggningar skall vara och förbli hemliga.

Artikel 36

Domar skall ange skälen för domsluten. De skall uppta namnen på de domare som deltog i överläggningarna.

Artikel 37

Domar skall undertecknas av ordföranden och justitiesekreteraren. De skall avkunnas vid offentligt sammanträde.

Artikel 38

Domstolen skall besluta i fråga om rättegångskostnader.

Artikel 39

Genom ett förenklat förfarande, som vid behov får avvika från enskilda föreskrifter i denna stadga och som skall fastställas i rättegångsreglerna, får domstolens ordförande besluta i fråga om framställning om uppskov enligt artikel 242 i EG-fördraget och artikel 157 i Euratomfördraget, om tillämpning av interimistiska åtgärder enligt artikel 243 i EG-fördraget eller artikel 158 i Euratomfördraget eller om uppskov med verkställighet enligt artikel 256 fjärde stycket i EG-fördraget eller artikel 164 tredje stycket i Euratomfördraget.

Vid förhinder för ordföranden skall denne ersättas av en annan domare i enlighet med rättegångsreglerna.

Avgöranden av ordföranden eller den domare som ersätter honom skall endast vara interimistiska och på intet sätt föregripa domstolens beslut i huvudsaken.

Artikel 40

Medlemsstaterna och gemenskapernas institutioner får intervensera i tvister inför domstolen.

Samma rätt skall gälla för varje annan person som har ett berättigat intresse av utgången av den tvist som underställts domstolen; undantag utgör tvister mellan medlemsstater, mellan gemenskapernas institutioner eller mellan medlemsstater och gemenskapernas institutioner.

Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket får de andra stater än medlemsstaterna som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt Eftas övervakningsmyndighet enligt det avtalet intervensera i tvister inför domstolen om något av avtalets tillämpningsområden berörs.

Genom yrkanden i interventionsansökan får endast en av parternas yrkanden biträdas.

Artikel 41

Om en rätteligen instämmd part inte inkommer med skriftligt svaromål, skall treskodom meddelas mot honom. Talan mot domen får föras inom en månad efter delgivning. Sådan talan skall inte medföra uppskov med verkställigheten av treskodommen om inte domstolen beslutar något annat.

Artikel 42

Medlemsstaterna, gemenskapernas institutioner och varje annan fysisk eller juridisk person får i de fall och på de villkor som skall anges i rättegångsreglerna i egenskap av tredje man föra talan mot en dom som meddelats utan att de blivit hörda, om domen berör deras rätt.

Artikel 43

I händelse av tveksamhet rörande innebörden och räckvidden av en dom, skall det ankomma på domstolen att klargöra dess rätta innebörd på begäran av en part eller en av gemenskapernas institutioner som har ett berättigat intresse därav.

Artikel 44

Framställning hos domstolen om ändring av en dom får endast grundas på upptäckten av en omständighet som kan utöva ett avgörande inflytande på ärendets utgång och som när domen meddelades var okänd för domstolen och för den som begär ändring.

Ändringsförfarandet skall inledas med ett beslut av domstolen i vilket uttryckligen konstateras att förekomsten av den nya omständigheten är av sådan art att det finns anledning till ändring och att framställningen av denna anledning kan tas upp till prövning.

Framställning om ändring får inte göras senare än tio år från den dag domen gavs.

Artikel 45

Tidsfrister med hänsyn till avstånd skall fastställas i rättegångsreglerna.

Försutten tid skall inte medföra rättsförlust, om vederbörande styrker förekomsten av oförutsebara omständigheter eller force majeure.

Artikel 46

Talan mot gemenskaperna om ansvar i utomobligatoriska rättsförhållanden skall preskriberas fem år efter den händelse som föranleder ansvarstalan. Preskription skall avbrytas genom att talan väcks vid domstolen eller genom att den skadelidande dessförinnan gör framställning hos en av gemenskapernas behöriga institutioner. I sistnämnda fall skall talan väckas inom den frist av två månader som anges i artikel 230 i EG-fördraget och artikel 146 i Euratomfördraget; bestämmelserna i artikel 232 andra stycket i EG-fördraget respektive artikel 148 andra stycket i Euratomfördraget skall tillämpas i förekommande fall.

AVDELNING IV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS FÖRSTAINSTANSRÄTT

Artikel 47

Artiklarna 2–8, artiklarna 14 och 15, artikel 17 första, andra, fjärde och femte styckena samt artikel 18 skall tillämpas på förstainstansrätten och dess ledamöter. Den ed som avses i artikel 2 skall avläggas inför domstolen, som också skall fatta de beslut som avses i artiklarna 3, 4 och 6 efter att ha hört förstainstansrätten.

Artikel 3 fjärde stycket och artiklarna 10, 11 och 14 skall också tillämpas på förstainstansrättens justitiesekreterare.

Artikel 48

Förstainstansrätten skall ha femton domare.

Artikel 49

Förstainstansrättens ledamöter kan kallas att tjänstgöra som generaladvokat.

För att biträda förstainstansrätten då denna fullgör sin uppgift skall generaladvokaten fullständigt opartiskt och oavhängigt vid offentliga domstolssessioner lägga fram motiverade yttranden i vissa ärenden som handläggs vid förstainstansrätten.

Kriterierna för att välja ut sådana ärenden liksom förfarandet vid tillsättning av generaladvokater skall fastställas i förstainstansrättens rättegångsregler.

En ledamot av förstainstansrätten som kallats att tjänstgöra som generaladvokat i ett ärende får inte delta i ärendets avgörande.

Artikel 50

Förstainstansrätten skall sammanträda i avdelningar med tre eller fem domare. Domarna skall bland sig välja avdelningarnas ordförande. Ordförandena på avdelningar med fem domare skall väljas för en tid av tre år. De kan återväljas en gång.

Avdelningarnas sammansättning och tilldelningen av ärenden skall bestämmas i rättegångsreglerna. I vissa fall, som bestäms i rättegångsreglerna, kan förstainstansrätten sammanträda i plenum eller med en domare.

I rättegångsreglerna får också föreskrivas att förstainstansrätten skall sammanträda i stor avdelning i de fall och på de villkor som den själv skall fastställa.

Artikel 51

Med avvikelse från den regel som nämns i artikel 225.1 i EG-fördraget och artikel 140a.1 i Euratomfördraget skall talan som väcks av medlemsstaterna, gemenskapernas institutioner och Europeiska centralbanken omfattas av domstolens behörighet.

Artikel 52

Domstolens ordförande och förstainstansrättens ordförande skall gemensamt bestämma under vilka villkor tjänstemän och andra anställda vid domstolen skall tjänstgöra vid förstainstansrätten så att den kan fungera. Vissa tjänstemän och andra anställda skall ansvara inför förstainstansrättens justitiesekreterare under överinseende av förstainstansrättens ordförande.

Artikel 53

Avdelning III skall tillämpas på förfarandet vid förstainstansrätten.

Vid behov skall förfarandet vid förstainstansrätten preciseras och kompletteras genom förstainstansrättens rättegångsregler. Rättegångsreglerna får avvika från artikel 40 fjärde stycket och artikel 41 för att ta hänsyn till de särskilda förhållandena i de tvister som rör immateriella rättigheter.

Utan hinder av artikel 20 fjärde stycket får generaladvokaten framlägga sina motiverade yttranden skriftligen.

Artikel 54

Om en ansökan eller någon annan rättegångsinlaga som är ställd till förstainstansrätten av misstag ges in till domstolens justitiesekreterare skall denne omedelbart skicka handlingen till förstainstansrättens justitiesekreterare; likaså skall förstainstansrättens justitiesekreterare, om en ansökan eller någon annan rättegångsinlaga som är ställd till domstolen av misstag ges in till honom, omedelbart skicka den till domstolens justitiesekreterare.

Om förstainstansrätten finner att den inte har behörighet att pröva och avgöra ett ärende som omfattas av domstolens behörighet skall den hänskjuta ärendet till domstolen; likaså skall domstolen, om den finner att ett ärende omfattas av förstainstansrättens behörighet, hänskjuta ärendet till förstainstansrätten. Denna kan inte därefter förklara sig obehörig.

Om domstolen och förstainstansrätten behandlar ärenden som avser samma sak eller samma tolkningsfrågor eller angår giltigheten av samma rättsakt, kan förstainstansrätten efter att ha hört parterna skjuta upp handläggningen fram till dess att domstolen har dömt i ärendet. När det gäller ansökningar om ogiltigförklaring av samma rättsakt kan förstainstansrätten även förklara sig obehörig så att domstolen får avgöra sådana ansökningar. I de fall som anges i detta stycke kan domstolen också besluta att skjuta upp sin handläggning; i så fall skall handläggningen vid förstainstansrätten fortsätta.

Artikel 55

Justitiesekreteraren skall meddela alla parter, samt alla medlemsstater och gemenskapernas institutioner, även om dessa inte intervenerat i tvisten inför förstainstansrätten, om förstainstansrättens slutliga avgöranden liksom om avgöranden som endast delvis avgör frågan om saken eller som avgör en rättegångsfråga om bristande behörighet eller något annat processhinder.

Artikel 56

Förstainstansrättens slutliga avgöranden samt avgöranden av den rätten som endast delvis avgör sakfrågan eller som avgör en rättegångsfråga om bristande behörighet eller något annat processhinder får överklagas till domstolen inom två månader efter delgivningen av det avgörande som överklagas.

Varje part som helt eller delvis inte har vunnit bifall till sin talan har rätt att överklaga. Andra intervenienter än medlemsstaterna och gemenskapernas institutioner får emellertid endast överklaga om förstainstansrättens beslut påverkar dem direkt.

Med undantag av ärenden som rör tvister mellan gemenskaperna och deras anställda får även medlemsstater och gemenskapsinstitutioner som inte intervenerat i tvisten inför förstainstansrätten överklaga. Dessa medlemsstater och gemenskapsinstitutioner skall i sådana fall ha samma ställning som de medlemsstater och gemenskapsinstitutioner som intervenerat i första instans.

Artikel 57

En person som av förstainstansrätten fått avslag på sin interventionsansökan kan överklaga till domstolen inom två veckor efter delgivning av avslagsbeslutet.

Beslut av förstainstansrätten enligt artikel 242 eller 243 eller artikel 256 fjärde stycket i EG-fördraget eller enligt artikel 157 eller 158 eller artikel 164 tredje stycket i Euratomfördraget får överklagas till domstolen av parterna i ärendet inom två månader efter delgivning av beslutet.

Ett överklagande enligt första och andra styckena skall prövas och avgöras enligt förfarandet i artikel 39.

Artikel 58

Ett överklagande till domstolen skall vara begränsat till rättsfrågor. Det kan endast grundas på bristande behörighet hos förstainstansrätten, på rättegångsfel som kränker den överklagandes intressen eller på att förstainstansrätten har åsidosatt gemenskapsrätten.

Ett överklagande får inte avse endast rättegångskostnadernas storlek och fördelning.

Artikel 59

Vid överklagande av ett beslut av förstainstansrätten skall förfarandet vid domstolen bestå av en skriftlig och en muntlig del. I enlighet med villkoren i rättegångsreglerna kan domstolen efter att ha hört generaladvokaten och parterna avgöra ärendet utan muntligt förfarande.

Artikel 60

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 242 och 243 i EG-fördraget eller artiklarna 157 och 158 i Euratomfördraget skall ett överklagande inte hindra verkställighet.

Med avvikelse från artikel 244 i EG-fördraget och artikel 159 i Euratomfördraget skall ett avgörande av förstainstansrätten varigenom ett allmängiltigt beslut förklaras ogiltigt gälla först efter utgången av den tid som anges i artikel 56 första stycket i denna stadga eller, om ett överklagande har skett inom den tiden, efter det att överklagandet har avslagits. En part kan dock enligt artiklarna 242 och 243 i EG-fördraget eller artiklarna 157 och 158 i Euratomfördraget föra talan vid domstolen med yrkande om uppskov med verkställigheten av det beslut som har förklarats ogiltigt eller med yrkande om någon annan interimistisk åtgärd.

Artikel 61

Om överklagandet är välgrundat skall domstolen upphäva förstainstansrättens avgörande. Domstolen kan själv slutligt avgöra ärendet, om detta är färdigt för avgörande, eller återförvisa ärendet till förstainstansrätten för avgörande.

Om ett ärende återförvisas till förstainstansrätten är denna bunden av domstolens beslut i rättsfrågor.

Om en medlemsstat eller en av gemenskapernas institutioner som inte intervenerat i tvisten inför förstainstansrätten har överklagat och överklagandet är välgrundat kan domstolen, om den anser det nödvändigt, ange vilka verkningar av förstainstansrättens upphävda avgörande som skall betraktas som bestående för parterna i ärendet.

Artikel 62

I fall som avses i artikel 225.2 och 225.3 i EG-fördraget och artikel 140a.2 och 140a.3 i Euratom-fördraget kan förste generaladvokaten föreslå att domstolen omprövar förstainstansrättens avgörande om han anser att det föreligger en allvarlig risk för att enhetligheten eller konsekvensen i gemenskapsrätten undergrävs.

Förslaget skall läggas fram inom en månad efter det att förstainstansrätten har meddelat sitt avgörande. Domstolen skall inom en månad efter det att förslaget har lagts fram av förste generaladvokaten besluta om avgörandet skall omprövas eller inte.

AVDELNING V

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 63

Domstolens och förstainstansrättens rättegångsregler skall innehålla alla bestämmelser som är nödvändiga för att tillämpa och vid behov komplettera denna stadga.

Artikel 64

Till dess att regler om språkanvändningen vid domstolen och förstainstansrätten har antagits i denna stadga skall bestämmelserna om språkanvändning i domstolens rättegångsregler och förstainstansrättens rättegångsregler fortsätta att gälla. Dessa bestämmelser får ändras eller upphävas endast enligt det förfarande som föreskrivs för ändringar i denna stadga.
